
INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM,
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 4, 61-614 Poznań

październik 2023

Podczas inauguracji roku akademickiego 2023/2024 prof. dr. hab. Michał Karoński otrzymał Medal Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis. Laudację wygłosił dziekan prof. UAM dr hab. Krzysztof Dyczkowski. Poniżej zamieszczamy tę laudację oraz przemówienie prof. Karońskiego.

★ ★ ★ ★ ★

Wykład inauguracyjny wygłosił w tym roku prof. dr hab. Krzysztof Jassem, kierownik Zakładu Sztucznej Inteligencji naszego wydziału. Tytuł wykładu brzmiał „O dobrej sztucznej inteligencji”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 29.09.2023 odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego dla studentów rozpoczynających studia. W murach naszego wydziału przywitani zostali nowi studenci podczas czterech oddzielnych uroczystości dla poszczególnych kierunków studiów.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 2.10.2022 odbyła się wydziałowa inauguracja roku akademickiego 2023/2024. Na spotkaniu tym dziekan prof. UAM dr hab. Krzysztof Dyczkowski oraz prodziekani prof. dr hab. Tomasz Schoen, prof. UAM dr hab. Górecki i prof. UAM dr Edyta Juskowiak poinformowali o wydarzeniach ubiegłego roku akademickiego, przekazali aktualne informacje dotyczące wydziału oraz omówili plany i zamierzenia na rok bieżący.

★ ★ ★ ★ ★

Jej Magnificencja Rektor UAM przyznała nagrody pracownikom naszego wydziału. Nagrody otrzymali:

- nagrody indywidualne I stopnia za osiągnięcia naukowe: prof. UAM dr hab. Wojciech Dybalski, prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski, prof. UAM dr hab. William Mance,

- nagrody indywidualne II stopnia za osiągnięcia naukowe: prof. UAM dr hab. Joanna Berlińska, prof. UAM dr hab. Karol Leśnik, dr Radosław Szwedek,
- nagroda indywidualna III stopnia za osiągnięcia naukowe: prof. UAM dr hab. Filip Graliński,
- nagroda zespołowa III stopnia za osiągnięcia naukowe: prof. UAM dr hab. Daria Bugajewska, dr Piotr Kasprzak.
- nagrody indywidualne III stopnia za osiągnięcia dydaktyczne: dr Izabela Bondecka-Krzykowska, dr Bartosz Naskręcki,
- nagroda zespołowa I stopnia za osiągnięcia dydaktyczne: dr Joanna Siwek, dr Andrzej Wójtowicz,
- nagroda zespołowa I stopnia za osiągnięcia organizacyjne: prof. dr hab. Michał Karoński, dr Sylwia Antoniuk, prof. UAM dr hab. Małgorzata Bednarska-Bzdęga, prof. dr hab. Jerzy Jaworski, prof. dr hab. Tomasz Łuczak, dr Joanna Polcyn-Lewandowska, prof. dr hab. Andrzej Ruciński, prof. UAM dr hab. Katarzyna Rybarczyk-Krzywdzińska, prof. dr hab. Tomasz Schoen, dr Katarzyna Taczała, dr Marcin Witkowski,
- nagroda dla najlepszego dydaktyka *Praeceptor Laureatus*: dr Sylwia Antoniuk.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Witold Wnuk otrzymał nagrodę indywidualną II stopnia Jej Magnificencji Rektor UAM za całokształt dokonań w związku z przejściem na emeryturę.

★ ★ ★ ★ ★

Medale UAM otrzymali Kamil Gutman (informatyka) oraz Danuta Sibilska (nauczanie matematyki i informatyki).

★ ★ ★ ★ ★

Dziekan przyznał nagrody następującym pracownikom wydziału:

- nagrody dla kierowników kierunków i pełnomocników: prof. UAM dr hab. Łukasz Smaga, dr Izabela Bondecka-Krzykowska, dr Joanna Siwek,

dr Paweł Mleczek, dr Bartosz Naskręcki, dr Jolanta Grala-Michalak, dr Patryk Żywica, dr Adam Przystacki, dr Magdalena Adamczak, dr Barbara Kołodziejczak, dr Mirosława Kołowska-Gawiejnowicz, dr Tomasz Kowalski, mgr Barbara Borkowicz, dr Sylwia Antoniuk, dr Bartłomiej Bzdęga,

- nagrody dla pracowników administracji: mgr Maciej Prill, mgr Marta Kłobukowska, Renata Myl, Hanna Piskorska, mgr Magdalena Pakulska, mgr Justyna Głanowska, mgr Sylwia Korzyb, mgr Ewa Siekierska, mgr Tomasz Zaworski, mgr Zdzisława Gierszal, mgr Katarzyna Dylewska, mgr Ola Pawlak, Darek Kaczmarek,
- nagrody za działalność na rzecz wydziału: prof. UAM dr hab. Daria Bugajewska, prof. UAM dr hab. Marciniak, prof. UAM dr hab. Małgorzata Bednarska-Bzdęga, dr Marcin Witkowski, dr Marek Kubis, dr Tomasz Piłka, prof. UAM dr hab. Łukasz Pańkowski, dr Piotr Płuciennik, prof. dr hab. Stanisław Gawiejnowicz, prof. dr hab. Leszek Skrzypczak, prof. UAM dr hab. Aldona Dutkiewicz, prof. UAM dr hab. William Mance.

* * * * *

Pracę na naszym wydziale rozpoczęli:

- dr Jolanta Marzec-Ballesteros (od 01.10.2023) – adiunkt BD; Zakład Geometrii Algebraicznej i Diofantycznej,
- dr Arkadiusz Hypki (od 01.10.2023) – adiunkt BD na pełny etat, Zakład Statystyki Matematycznej i Analizy Danych,
- dr Łukasz Michalak (od 01.10.2023) – adiunkt BD; Zakład Geometrii Algebraicznej i Diofantycznej,
- dr Krzysztof Winnicki (od 01.10.2023) – starszy wykładowca na 1/3 etatu; Wydziałowe Centrum Dydaktyki Matematyki i Informatyki,
- dr Dawid Ewald (od 01.11.2023) – starszy wykładowca na 1/2 etatu, Zakład Sztucznej Inteligencji,
- mgr inż. Karolina Kawczyn (od 01.10.2023) – wykładowca na 1/3 etatu; Wydziałowe Centrum Dydaktyki Matematyki i Informatyki,
- Bartłomiej Stępkowski – Laboratorium Wsparcia i Rozwoju Aplikacji (od 15.12.2022),

- Piotr Kondratowicz – Laboratorium Wsparcia i Rozwoju Aplikacji (od 01.09.2023).

★ ★ ★ ★ ★

Nowi doktoranci (dyscyplina: informatyka) to:

- mgr inż. Jakub Eichner
- mgr Bartłomiej Grzelak,
- mgr inż. Jan Nowak,
- mgr inż. Antonio Rodriguez-Magierowski,
- mgr inż. Ryszard Staruch,
- mgr Jakub Szymkowiak.

★ ★ ★ ★ ★

Przeszli na emeryturę i zakończyli pracę następujący pracownicy wydziału:

- prof. dr hab. Wojciech Buszkowski (Profesor Senior),
- prof. dr hab. Waław Marzantowicz (Profesor Senior),
- prof. dr hab. Krzysztof Pawałowski (Profesor Senior),
- prof. UAM dr hab. Andrzej Sołtysiak (Profesor Senior),
- prof. UAM dr hab. Tomasz Szulc (Profesor Senior),
- prof. UAM dr hab. Bogdan Szydło (Profesor Senior),
- prof. dr hab. Kazimierz Świrydowicz (Profesor Senior),
- prof. dr hab. Ryszard Urbański (Profesor Senior),
- prof. dr hab. Zygmunt Vetulani (Profesor Senior),
- dr inż. Tomasz Obrębski,
- dr Bartłomiej Przybylski,
- Olawa Promińska (Biblioteka Wydziałowa),

- Michał Góralczyk (Laboratorium Wsparcia i Rozwoju Aplikacji),
- Adam Kaczmarek (Laboratorium Wsparcia i Rozwoju Aplikacji).

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 6.10.2023 odbyła się uroczysta inauguracja roku akad. 2023/2024 rozpoczynająca obchody 30-lecia wydziału. Program uroczystości, którą uświetniły swą obecnością władze rektorskie z Jej Magnificencją Rektora UAM prof. dr hab. Bogumiłą Kaniewską na czele przewidywał: przemówienie Jej Magnificencji Rektora UAM oraz prorektora kierującego Szkołą Nauk Ścisłych prof. dra hab. Michała Banaszaka, wystąpienia byłych i obecnego dziekanów wydziału, część artystyczną oraz uroczystą kolację.

Z okazji inauguracji obchodów jubileuszu wydana została także jednodniówka. Nagrano również wywiady z profesorami: Michałem Karońskim, Mirosławem Krzyżką i Romanem Murawskim oraz film „Wydział Matematyki i Informatyki UAM 1993–2023”. Materiały te są dostępne na stronie <https://wmi.amu.edu.pl/wydzial/wmi-w-mediach/filmy>. Opracowane zostało zbiorcze wydanie „Informatora Wydziałowego” za okres 30 lat w postaci trzech (dużych) plików PDF obejmujących poszczególne dziesięciolecia.

Program obchodów 30-lecia wydziału przewiduje jeszcze:

- od października startują Wykłady Naukowe z okazji 30-lecia WMI,
- wystawa fotografii o Wydziale – już niebawem w bibliotece,
- 20 stycznia 2024 – bal karnawałowy w Hotelu Mercure,
- maj 2024 – konferencja organizowana przez Koło StuDMat,
- czerwiec 2024 – zjazd absolwentów wydziału,
- czerwiec 2024 – piknik wydziałowy w Obrzycku,
- wydarzenia turystyczne organizowane przez dra Romana Czarnowskiego (rajd XXX-lecia – Bieszczady IX 2024, Majówka – Tatry, 1-dniowy wyjazd Szlakiem Piastowskim, narty, żagle – Mazury).

Przygotowane zostały także jubileuszowe gadżety: bluzy, koszulki i kubki z logo 30-lecia.

Odsłonięta została tabliczka na osi czasu na ścianie przy dziekanacie – „30-lecie Wydziału”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 2.10.2023 otwarta została na naszym wydziale Kolekcja Maszyn Liczących. Powstała ona dzięki inicjatywie i pracy dra Jana Kaczmarka, który sprawuje nad nią pieczę. Współpracują z nim mgr Zdzisława Gierszal (kustosz), dr Izabela Bondecka-Krzykowska (nadzór naukowy) i mgr Tomasz Zaworski (nadzór techniczny).

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Grzegorz Banaszak został wybrany do Rady Doskonałości Naukowej (w dyscyplinie matematyka) na kadencję 2024–2027.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Tomasz Łuczak i prof. dr hab. Andrzej Ruciński znaleźli się na (obejmującej 87 000 pozycji) liście 2% najczęściej cytowanych naukowców na świecie według Rankingu Stanforda. Na liście tej znalazło się 28 osób z UAM.

★ ★ ★ ★ ★

Dziekan prof. UAM dr hab. Krzysztof Dyczkowski powołał w dniu 28.09.2023 zespół ds. przygotowań do oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej kierunków prowadzonych na naszym wydziale w następującym składzie:

- prof. UAM dr hab. Krzysztof Dyczkowski (przewodniczący),
- prof. UAM dr Edyta Juskowiak,
- prof. UAM dr hab. Tomasz Górecki,
- prof. dr hab. Tomasz Schoen,
- dr Izabela Bondecka-Krzykowska,
- dr Paweł Mleczek,
- dr Jomanna Siwek,
- prof. UAM dr hab. Łukasz Smaga,
- mgr Olga Pawlak,
- mgr Magdalena Sadowska,

- mgr Zdzisława Gierszal,
- mgr Tomasz Zaworski,
- dr Bartosz Naskręcki,
- dr Bartłomiej Bzdęga,
- dr Mirosława Kołowska-Gawiejnowicz,
- dr Barbara Kołodziejczak,
- mgr Marta Kłobukowska.

Powołane zostały także zespoły przypisane kierunkom studiów – ich składy zostały uchwalone przez Rady Programowe kierunków studiów: informatyka, matematyka oraz nauczanie matematyki i informatyki.

★ ★ ★ ★ ★

Wyniki tegorocznej rekrutacji na nasz wydział są następujące:

- matematyka I stopień – studia stacjonarne: 110, studia niestacjonarne: 43,
- informatyka I stopień – studia stacjonarne: 96, studia niestacjonarne: 21,
- nauczanie matematyki i informatyki I stopień – studia stacjonarne: 52,
- matematyka II stopień – studia stacjonarne: 17,
- nauczanie matematyki i informatyki II stopień – studia stacjonarne: 27,
- analiza i przetwarzanie danych – studia stacjonarne: 36, studia niestacjonarne: 22.

★ ★ ★ ★ ★

Dane dotyczące liczby studentów studiów stacjonarnych naszego wydziału (stan na dzień 29.09.2023) przedstawiają się następująco:

- informatyka I stopień II rok – 86,
- informatyka I stopień III rok – 79,

- informatyka I stopień IV rok – 99,
- matematyka I stopień II rok – 53,
- matematyka I stopień III rok – 57,
- nauczanie matematyki i informatyki I stopień II rok – 20,
- nauczanie matematyki i informatyki I stopień III rok – 23,
- matematyka II stopień II rok – 24,
- analiza i przetwarzanie danych II rok – 28,
- informatyka II stopień II rok – 52,
- nauczanie matematyki i informatyki II stopień II rok – 11.

Liczba studentów zagranicznych na studiach stacjonarnych na naszym wydziale (rekrutacja 2023/2024): Ukraina – 3, Białoruś – 9.

★ ★ ★ ★ ★

Dane dotyczące liczby studentów studiów niestacjonarnych (stan na dzień 29.09.2023) przedstawiają się następująco:

- informatyka I stopień II rok – 23,
- informatyka I stopień III rok – 17,
- informatyka I stopień IV rok – 63,
- matematyka I stopień II rok – 20,
- matematyka I stopień III rok – 8,
- analiza i przetwarzanie danych II rok – 24,
- informatyka II stopień II rok – 19.

★ ★ ★ ★ ★

Cytat

Nie trzeba domagać się tego, byśmy patrzyli własnymi oczyma, lecz raczej, byśmy pod presją przesądów nie odrzucali tego, co widzimy.

Edmund Husserl

W Wydawnictwie Naukowym UAM ukazała się książka *Współczesne problemy nauczania matematyki* pod redakcją prof. UAM dr Edyty Juskowiak (Poznań 2023, ss. 184).

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 3.10.2023 odbył się kolejny wykład w ramach „AMU Invited Lecture Series” (konkurs 39 ID-UB). Prof. Winfried Sickel z Uniwersytetu Friedricha Schillera w Jenie (Niemcy) wygłosił wykład pt. “On the regularity of characteristic functions”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 10.10.2023 odbył się kolejny wykład wydziałowy. Prof. dr hab. inż. Piotr Faliszewski z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie wygłosił wykład pt. „Metoda równych udziałów – Robin Hood budżetów obywatelskich”.

★ ★ ★ ★ ★

Kolejna Konferencja Władz Uczelnianych Matematyki i Informatyki odbędzie się w dniach 20–21.10.2023 na naszym wydziale. Szczegóły znaleźć można na stronie

<https://wmi.amu.edu.pl/konferencja-wladz-uczelnianych-matematyki-i-informatyki-2023>

★ ★ ★ ★ ★

We wrześniu br. odbyły się następujące wyjazdy naukowe pracowników wydziału:

- 3–9.09.2023 – prof. UAM dr hab. Krzysztof Dyczkowski, Hiszpania, Palma (Majorka), EUSFLAT – *213th Conference of the European Society for Fuzzy Logic and Technology (EUSFLAT 2023)*,

- 3–8.09.2023 – prof. UAM dr hab. Łukasz Smaga, Szwajcaria, Bazylea, University of Basel – udział w *The 5th Conference of the Central European Network*,
- 3–7.09.2023 – dr Marcin Witkowski, Wielka Brytania, Londyn, Royal Holloway University of London – udział w *The 16th International Symposium on Algorithmic Game Theory (SAGT)* oraz *Workshop on Fair, Resource Allocation: Concepts, Algorithms and Complexity*,
- 4–7.09.2023 – prof. dr hab. Jerzy Kąkol, Czechy, Praga, Czeska Akademia Nauk – badania naukowe, praca nad monografią,
- 4–9.09.2023 – prof. dr hab. Leszek Skrzypczak, Niemcy, Jena, F. Schiller University Jena – prowadzenie badań naukowych z prof. D.D. Haroske,
- 15.09–18.10.2023 – prof. UAM dr hab. William Mance, USA, Pittsburgh, Columbus, Detroit, Gainesville i Washington DC, University of Pittsburgh i Carnegie Mellon University, Ohio State University, University of Michigan in Dearborn, University of Florida, Bureau of Labor Statistics i University of Maryland – współpraca naukowa, wykłady, popularyzacja matematyki,
- 17–27.09.2023 – prof. dr hab. Dariusz Bugajewski, USA, Baltimore, Morgan State University – badania naukowe, wygłoszenie wykładów,
- 19–23.09.2023 – prof. UAM dr hab. Łukasz Smaga, Niemcy, Dortmund, TU Dortmund University – udział (na zaproszenie) w *FAIR Workshop on Using Resampling and Simulation to Tackle Heterogeneity in Social Science Research* oraz współpraca naukowa.

★ ★ ★ ★ ★

W związku z Komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27.09.2023 o zwiększeniach wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego przyznanych na rok 2023, w uzgodnieniu z działającymi w uczelni związkami zawodowymi, pracownikom Uniwersytetu zostało wypłacone jednorazowe dodatkowe wynagrodzenie. Wypłata nastąpiła dnia 13.10.2023 i wyniosła 900 zł netto dla osób zatrudnionych na pełnym etacie (i proporcjonalnie mniej dla osób zatrudnionych na części etatu).

LAUDACJA DZIEKANA PROF. UAM DRA HAB. KRZYSZTOFA DYCZKOWSKIEGO WYGŁOSZONA NA UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA PROFESOROWI MICHAŁOWI KAROŃSKIEMU MEDALU PALMAE UNIVERSITATIS STUDIORUM POSNANIENSIS

Magnificencjo Pani Rektor,
Państwo Rektorzy,
Wysoki Senacie,
Dostojni Goście,
Szanowny Panie Profesorze,

Przypadł mi niezmierny zaszczyt wygłosić Laudację na cześć Profesora Michała Karońskiego, z okazji przyznania Mu medalu Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis. W imieniu pracowników Wydziału Matematyki i Informatyki chciałbym podziękować gronu Rektorskiemu i Wysokiemu Senatowi, iż przychyłili się do naszej prośby o przyznanie medalu Panu Profesorowi. To również dla naszego Wydziału wielkie wyróżnienie, niezwykle ważne, bo przypadające na trzydziestolecie jego powstania, którego prof. Michał Karoński był pierwszym dziekanem! Przyznanie medalu jest najwyższą formą podziękowania dla Pana Profesora za wszystko co zrobił dla Wydziału i całego Uniwersytetu.

Profesor Karoński przez dziesięciolecia z niezwykłą pasją poświęcał się nauce, stając się jednym z czołowych ekspertów w dziedzinie teorii grafów i kombinatoryki. Jego prace, które zyskały uznanie na całym świecie, wskazują na niezwykłą zdolność do głębokiego rozumienia i rozwiązywania najtrudniejszych problemów matematycznych.

Pan Profesor posiada ogromne zasługi dla Uniwersytetu zarówno na polu naukowym, organizacyjnym jak i dydaktycznym oraz liczne zasługi dla całego systemu nauki w Polsce. W moim krótkim wystąpieniu skupię się tylko na tych najistotniejszych, gdyż nie starczyło by mi czasu, by wymienić je wszystkie. Zacznę od krótkiego rysu historycznego.

Prof. Michał Karoński urodził się w roku 1946 w Śremie. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, gdzie w roku 1964 zdał maturę. W latach 1964-1969 studiował matematykę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w którym podjął pracę w roku 1969. Doktoryzował się w roku 1974 ze statystyki matematycznej – promotorem rozprawy był prof. Tadeusz Caliński. Habilitował się w roku 1984, a w roku 1996 uzyskał tytuł naukowy profesora nauk matematycznych.

Pan Profesor po doktoracie wyjechał w ramach wymiany z Uniwersyte-tem Florydzkim w Gainesville na roczne stypendium podoktorskie. W trakcie tego pobytu zainteresował się teorią grafów losowych i to zainteresowanie wkrótce przerodziło się w życiową pasję.

Po powrocie ze Stanów Zjednoczonych z walizką pełną pomysłów naukowych zapoczątkował seminarium z teorii grafów losowych, które działa do dziś. A wśród jego uczestników jest wielu świetnych profesorów, kontynuujących zapoczątkowane wtedy badania.

W roku 1983 Prof. Karoński zainicjował serię, odbywających się co dwa lata, konferencji *Random Structures and Algorithms*. W tym roku w Carnegie Mellon University w Pittsburgu odbyła się jej 21 edycja. Konferencja ta jest jedną z najważniejszych światowych konferencji poświęconych dyskretnym strukturom losowym. Dla upamiętnienia centralnej roli prof. Michała Karońskiego organizatorzy, postanowili iż od tego roku otwierającym wykładem będzie *Karoński Lecture*. Od roku 1990 działa czasopismo *Random Structures and Algorithms* współtworzone przez Pana Profesora i wydawane przez nowojorskiego wydawcę John Wiley and Sons. Nieprzerwanie od ponad ćwierćwiecza czasopismo należy do ścisłej światowej czołówki czasopism z matematyki dyskretnej.

Prof. Karoński jest nie tylko naukowcem, ale też, a może przede wszystkim, organizatorem nauki. Jest urodzonym „szefem”. Grupkę zapaleńców skrzykniętych pod koniec lat 70-tych przekuł w silny zespół badawczy. Zorganizowana przez niego od podstaw Pracownia Teorii Grafów w 1984 roku stała się Zakładem Matematyki Dyskretnej.

Na początku lat 90-tych, przy wydatnej pomocy skupionych wokół niego reformatorów tworzył, jako pierwszy dziekan, nowy Wydział Matematyki i Informatyki. Od tego czasu mury wydziału opuściły tysiące studentów. Sam jestem dumnym absolwentem pierwszego rocznika kierunku informatyka na naszym wydziale.

Profesor Karoński był również zawsze aktywny na rzecz całego środowiska naukowego w Polsce. Piastował liczne funkcje w takich ciałach, jak Komitet Badań Naukowych czy Rada Nauki przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W roku 2010 stanął na czele Rady Narodowego Centrum Nauki, nowej agencji rządowej finansującej badania naukowe. Kierował nią przez sześć lat i dzięki niemu polski system grantowy stał się klarowny tak, jak ... muzyka klasyczna.

Wszystkie te osiągnięcia zostały wielokrotnie docenione przez środowisko naukowe w Polsce i na świecie. W roku 2016 otrzymał medal Homini Vere Academico oraz w tym samym roku Academia Europaea zaprosiła go do grona swoich członków. Od roku 2020 jest członkiem prestiżowego komitetu stałego identyfikującego członków Europejskiej Rady Badań (ERC). Został Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Karoński jest również doskonałym dydaktykiem. Jego wykłady zawsze cieszyły się wielką popularnością, a studenci często wybierali go na promotora prac magisterskich. Pod jego kierunkiem 15 osób uzyskało stopień doktora, wśród nich jest członek Polskiej Akademii Nauk i 3 profesorów tytularnych.

Profesor Karoński spędził sporą część swego życia za granicą, głównie w Stanach Zjednoczonych. Przebywał tam na prestiżowych uniwersytetach, takich jak University of Floryda w Gainesville, Southern Methodist University w Dallas, Purdue University w Indianie, Johns-Hopkins University w Baltimore czy Emory University w Atlancie.

Po przejściu na emeryturę jako Profesor Senior jest wciąż bardzo aktywny zarówno naukowo, jak i organizacyjnie. Wciąż publikuje, wydał ostatnio monografię, która – jestem przekonany – tak jak poprzednia stanie się literaturą obowiązkową dla wielu studentów i naukowców.

Od kilku lat koordynuje działania koncepcyjno-organizacyjne mające na celu utworzenie, we współpracy z Fundacją Zakłady Kórnickie, nowoczesnego Muzeum Matematyki (MuMa).

Można by pomyśleć, że przy tylu obowiązkach i pełnionych funkcjach nie było już czasu na życie rodzinne. Nic bardziej mylnego. Profesor Karoński ma wspaniałą żonę, trójkę zaradnych synów oraz sześcioro wnucząt. Nie tłumaczy im życia przez grafy czy rachunek prawdopodobieństwa. Choć, jak słyszałem, czasami, jak zapytać go o totolotka, to mówi, że jakby grał, to by wygrał. A to, co naprawdę wygrał, to cudownych synów i rodzinę, którzy mimo, że czasami różnią się zdaniem, dogadują się między sobą niezależnie od sytuacji. Wielką radość sprawia mu wsparcie wnuków. To dziadek, który ze stoickim spokojem tłumaczy matematykę. Jest wielbicielem piłki nożnej i pasję tę realizuje również z wnukami. A ostatnio kot ma również wysoki priorytet.

Szanowny Panie Profesorze. W obliczu tak wielkich zasług, słowa stają się mało znaczące. Jednak niech ten Medal stanowi symbol wdzięczności za

Pańskie niezmiernie poświęcenie, wiedzę i pasję, które nieustannie służyły rozwojowi nauki i kształtowaniu przyszłych pokoleń.

W imieniu całego Wydziału, licznych uczonych i studentów, którzy mieli zaszczyt pracować pod Pana skrzydłami, chciałbym serdecznie podziękować.

Jak powiedział Isaac Newton: „Jeśli widziałem dalej, to stojąc na ramionach gigantów.” Profesorze, dla wielu z nas jest Pan jednym z tych gigantów.

Ad multos annos, Panie Profesorze!

★ ★ ★ ★ ★

PRZEMÓWIENIE PROF. DRA HAB. MICHAŁA KAROŃSKIEGO NA UROCZY-
STOŚCI WRĘCZENIA MU MEDALU PALMAE UNIVERSITATIS STUDIORUM
POSNANIENSIS

Magnificencjo!

Wysoki Senacie!

Szanowni Państwo!

Jestem głęboko poruszony nadaniem mi przez Senat, z inicjatywy Pani Rektor i przy wsparciu władz dziekańskich, Medalu Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis. Przyjmuję to najwyższe wyróżnienie mojego Uniwersytetu, Uniwersytetu, z którym jestem związany od niemal sześćdziesięciu lat, z prawdziwą wdzięcznością i wzruszeniem.

Swoje wystąpienie pragnę rozpocząć od podziękowań dla wszystkich, bez których by mnie tutaj nie było. W pierwszych słowach zwracam się do obecnego w tej sali Profesora Tadeusza Calińskiego, mojego Mistrza i Nauczyciela, promotora zarówno mojej pracy magisterskiej, jak i dysertacji doktorskiej, wspianiałego uczonego, seniora polskich statystyków matematycznych. To Pan, Panie Profesorze, wpoił mi takie wartości, jak otwartość na świat i na współdziałanie z innymi. Za to wszystko jestem Panu Profesorowi ogromnie wdzięczny.

Dziękuję też moim przyjaciołom i współpracownikom z Zakładu Matematyki Dyskretnej. Budowaliśmy nasz Zakład w atmosferze przyjaźni i poszanowania dla odmienności każdego z nas. Jestem dumny, że w jakiejś mierze przyczyniłem się do rozwoju Waszych talentów matematycznych, bo dla profesora, szczególnie u schyłku kariery akademickiej, nie ma większej satysfakcji niż pozostawienie po sobie uczniów lepszych od siebie! Wreszcie, pragnę wyrazić ogromną wdzięczność moim najbliższym, mojej żonie, synom, synowym, wnuczkom i wnukom za ich oddanie, cierpliwość i wsparcie.

Podzielę się teraz z Państwem krótką historią o tym, jak pewne dwa zdarzenia losowe wywarły decydujący wpływ na moją drogę naukową i na całe moje życie.

Podczas pracy nad doktoratem ze statystyki matematycznej na początku lat siedemdziesiątych, przypadkowo natknąłem się na obszerną publikację z pogranicza teorii grafów i teorii prawdopodobieństwa. Była to wydana w 1960 roku praca autorstwa dwóch wielkich matematyków węgierskich Paula Erdősa i Alfreda Rényiego. Ich fundamentalne dzieło, co miała pokazać przyszłość, odkryło przede mną fascynujący świat ewolucji grafu losowego. Praca Erdősa i Rényiego wywarła na mnie ogromne wrażenie. Stanałem przed dylematem czy pozostać przy statystyce matematycznej, czy dokonać ryzykownego zwrotu i podjąć badania w nowej, nieuprawianej w Polsce, dziedzinie.

W sukurs przyszło mi kolejne „zdarzenie losowe” z przełomu lat 1975/76. Podczas stażu podoktorskiego na University of Florida spotkałem samego Profesora Paula Erdősa, matematyczną legendę XX-go wieku. To pamiętne dla mnie spotkanie przesądziło o mojej ostatecznej decyzji. Po powrocie do kraju, zorganizowałem seminarium z grafów losowych i skupiłem wokół siebie grupę młodych asystentów i studentów matematyki. Tak się wszystko zaczęło!

Możecie Państwo zapytać co tak fascynującego ma w sobie teoria grafów losowych, a w szczególności proces ich ewolucji. Aby to Państwu przybliżyć, zapraszam na chwilę do kina „Wyobraźnia” na krótki film animowany ilustrujący ten proces.

Zatem wyobraźmy sobie na ekranie chmurę samotnych punktów, jak gwiazdy na niebie. Nazwijmy je wierzchołkami. Wybierzmy na „chybił trafił” dwa punkty (wierzchołki) i połączmy je linią, zwaną krawędzią. W kolejnym kroku powtórzmy tę operację, wybierzmy kolejne dwa jeszcze nie połączone wierzchołki i połączmy je nową krawędzią. Kontynuujmy ten proces tak długo, aż wyczerpiemy wszystkie możliwe połączenia par wierzchołków. W ten sposób nasz graf, złożony z wierzchołków i krawędzi, ewoluje od grafu pustego, niezawierającego żadnych krawędzi, do grafu pełnego, w którym każdy wierzchołek jest połączony z każdym innym. Ten proces jest najbardziej interesujący w swojej początkowej fazie, gdy samotne krawędzie zaczynają się łączyć, tworząc najpierw małe „drzewiaste” struktury, by z czasem doprowadzić do przejścia fazowego, gdy w mgnieniu oka, wy-

łania się spójna struktura dominująca cały graf. Proszę mi wierzyć, to jest naprawdę fascynujące!

Na zakończenie pragnę powiedzieć kilka słów, adresowanych szczególnie do będących w tej sali najmłodszych studentów. Powiedzieć o tym, że warto kierować się czystą ciekawością.

W 1939 roku Abraham Flexner, założyciel i pierwszy dyrektor słynnego Institute for Advanced Study w Princeton opublikował w *Harper's Magazine* esej zatytułowany "The usefulness of useless knowledge", czyli „O przydatności bezużytecznej wiedzy”. Flexner z pasją dowodzi, że czysto teoretyczne badania inspirowane jedynie ludzką ciekawością są najważniejsze, ponieważ tworzą fundament dokonywanych, czasami po wielu latach, przełomów technologicznych i cywilizacyjnych.

Matematycy dowodząc twierdzeń, budując i analizując abstrakcyjne modele, kierują się jedynie ciekawością poznania oraz ich estetycznym wymiarem. Tworzą z pozoru „bezużyteczną” wiedzę, powstającą w całkowitym oderwaniu od jej aplikacyjnego potencjału. Szczerze mówiąc, zupełnie o to nie dbają.

Czasami ta „bezużyteczna” wiedza musi długo czekać na stosowny moment gdy staje się już „użyteczna”, a grafy losowe są na to dobrym przykładem. Przełomową chwilą było dla nich powstanie Internetu, a wraz z nim sieci WWW oraz sieci społecznościowych takich, jak Twitter czy Facebook.

Jak mawiał nieodżałowanej pamięci Rektor naszego Uniwersytetu, profesor Zbigniew Radwański, „pieszczę się nadzieją”, że po moim dzisiejszym błyskawicznym kursie teorii grafów, szybko skojarzą Państwo strony internetowe z wierzchołkami grafu, a linki do innych stron z jego krawędziami. Po latach okazało się, że różne badane wcześniej teoretyczne modele grafów losowych są niezwykle przydatne w opisie i analizie tych sieci.

To jeszcze jeden przykład na to, że w matematyce i nie tylko w niej, czysta ciekawość jest najważniejsza, a tworzenie bezużytecznej wiedzy ma nieodparty urok i sens.

Opracowanie Informatora: Roman Murawski (rmur@amu.edu.pl)

<https://wmi.amu.edu.pl/wydzial/informator>